

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: György Endre

Cím: Hatalmas üdülőtelepet terveznek a Hárshegyre

Forrás: Újság

Bp
(Hely)

1942 III. 4.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

Személy

Hely

725.091

1942

Hatalmas üdülőtelepet terveznek a Hárshegyre

Modern szállodacsoport, száz családi ház, hatvan sorház, sportpalota, gyermekek mesebirodalma, japán park, strand a szakadéokban, műterem-ház, katakombában elhelyezett templom és egyebek

Majdnem mindnyájan természetimádók vagyunk. A városi ember szomjasan vágyódik a virágos rét, a haragoszöld fenyveserdő, a nap-sütötte, vagy a havas táj után. Ez a magyarázata annak, hogy az első világháború után megindult az emberáradat ki a szabadba. A füstös, poros városok, a bérkaszárnnyák sápadt lakói ünnepnaponként szedték sátorfájukat, pereputtyukat és végtelen processzióval nekivágtak a zöldnek, a tüdőtágító gyalogutaknak, melyek során felfedezték az ország-nak mindama szépségeit, amelyeket a jó Isten már ezer esztendeje megadott, de az ember eddig elhanyagolt. Tavasztól késő őszig hemzseg Budapest valamennyi kirándulóhelye, hegye-völgye, csónakháza, strandja, üdülőtelepe az embertömeg-től. Ujabbán már a tél hidege sem szegi a kedvét a havas táj szépségeiben gyönyörködni akaróknak. A hétvégé várvavárt esemény a kisember életében. Amikor felszabadultan mozoghat, megfűrdetheti lelkét a bal-

szamos levegőben és a szikrázó nappan. Amikor Isten szabad ege alatt térdre borulva imádkozhatja mindazt a hatalmas és lenyűgöző csodát, amit a természet alkotott.

Hétvégé és családi ház

A városi élettől, a megkötöttségtől való szabadulási vágya teremtette meg a weekend-mozgalmat és ezzel párhuzamosan a családiház építkezés soha nem remélt konjunktúráját. Aki csak tehette, saját házikó megszerzésére törekedett. Minden magyar emberben benne él a föld őszinte szeretete és a családi fészék iránti nosztalgikus vágyódás. Fészek-rakó természetet vagyunk. Kirajzolunk a lelkünkben egy-egy oszlopos, ámbitusos kis házat, ahová visszavonulhatunk a város zajától, ahol kertészkedhetünk, ahol leköthetjük a madársereg egy-egy elhüvölő koncertszámát, ahol féltő gonddal figyelhetjük a virágok sarjadását és ahol öreg napjainkra bé-

lésen megpihenhetünk.

De nem mindenkinek jut ám ilyen álombeli saját kis „palota”. Az utóbbi években ezért lettek népszerűek a hegyekben, erdők közepén épült társas üdülőházak és azok a kiránduló- és sportlehetőségek közepette teremelt modern szállodák, amelyeknek közönsége télen-nyáron a félmagaslati vagy a magaslati levegő és az ultraviolettsugarak vérpezsdítő hatását élvezheti. A Mátrában, a Lővérvén, a Mecseken létesültek ilyen minden kényelmet biztosító hotelek, de ugyanígy egyre-másra emelkedtek a Svábhegyen és a budai hegyekben másutt is. Az ország szívboldogító megnagyobbodásával egész sorát kaptuk vissza a káprázatos természeti pompába ágyazott üdülő-, kiránduló- és sporthelyeknek hatalmas szállodákkal együtt.

Bár Budapesten ujabbán nagyot lendült a belső és külső idegenforgalmat vonzó vendéglátóipari intézmények létesítése, kétségtelen, hogy

a fővárost közlekedési pályáidéken és erdőségekben még rengeleg ilyen lehetőség kínálkozik. Akadnak teljesen kihasználatlan, a tömegüdültetés céljára fel sem fedezett területek, amelyek pedig istenáldotta szépségükkel már évtizedek óta elkápráztatják a turistákat a gyalogszerrel közlekedő természetimádókat csakugy, mint ama keveseket, akik autójukon olykor véletlenül éppen erre tévednek.

A „zöld tüdő” ózondus levegője

Ilyen például a Hárshegynek a Széher-ut és a Kuruclesi-ut között elterülő része, amely mögött a főváros nagy erdejének hatalmas fái sokasodnak, nem kevesebb, mint hatszáz méter mélységben. Ebből az óriási „zöld tüdő”-ből pompázatos, ózondus levegő száll a terület felé. Itt ezen a napsütéses, madárdalos, virághimes helyen, ahol színes pillangók százai zsonganak és ahol a természet lélekzetillítő szépségétől elkápráztatott turista csak lábujjhegyen jár, akarnak most lelkes emberek, hozzáértő, külföldet járt és ott sokat tapasztalt szakértők, modern lakótelepet, amely majdan idegenforgalmi központtá alakul ki, létesíteni. Budapest természeti szépségeinek ismerői szerint nincs a budai hegyekben még egy ekkora méretű — 53.000 négyszögöles — és

mégis ennyire összefüggő, ilyen egy-egy terület, mint éppen ez.

Ha a délkeleti oldalon állunk meg, hogy kitérjünk karunkat a csodálatos panoráma felé, valószínűleg elámulunk! Egy halk „ah”, vagy „oh” hagyja el ajkunkat, de azután szótlanokká válunk, mint akik érezzük, hogy kevés a kifejező erőnk a természet mámorító és mindent lenyűgöző szépségének ecsetelésére. Apró parányok vagyunk csupán, a mindenség hatalmaságához képest! Alant a mélyben a gyöngyházfényű és patinás budai házak, amelyek mint apró gyémántok veszik körül a legnagyobb drágakövet: a smaragd-tetejű királyi Várat. A szemünk nem győzi magába olvasztani a látványt. Minden olyan mese és álomszerű. Jobbról a Svábhegy, balról a Rózsadomb apró játékházai, amelyekben emberhákok élnek, örülnek és szomorkodnak.

Milyen messze vagyunk a zajgó, lüktető várostól és mégis milyen közel! A 83-as hüvösvölgyi villamos röpitett az ugynevezett „nagyhídi” megállóig, onnan pedig a Szajkó-után keresztül mindössze tizenkétperces sétával. Ha elkészül az új telep, az 5-ös autobus csatlakozásaként talán majd sinautobusz száguld a lakókkal, vendégekkel, kirándulókkel fel a Hárshegyre, vagy onnan a Vörösmarty-térre, amely így huszperc alatt lesz elérhető.

A terv részletei

Mit is álmodnak az új lakó- és üdülőtelepre? Olyan sok mindent, hogy egy szuszra el sem mondhatom. Inkább idézem a tervezők elgondolásából és szövegezéséből a következőket:

— Célunk a rendelkezésre álló telektömböt a szokott parcellázási megkötöttségektől függetlenül, *egységes elgondolás alapján beépíteni* oly módon, hogy minden lakásnak meg legyen a kilátása a délkeleti oldalra és az egész együtt *összefüggő városképet adjon*. Ez lesz az első nagyobbárányú kísérlet arra, hogyan lehet tájképzést ideális módon megoldani.

— Az egész területet különböző részekre osztjuk funkcionális feladatokról szerint. Így létesül a *City*, amely a központja lesz a településnek. Ide jönnek a nagy szállodák, az étterem, a mozi, a garázsok, stb. *Árkádia*, ez a gyerekek meseországja lesz, óriási játszótérrel, ekörül meseházakkal (mézeskalács-ház, az ezeregyéjszakából az arab-ház, stb.) Itt létesül az óvoda, az elemi iskola, az árvaház és a huszonnyolc galériás műteremből álló műteremház is. *Olympus*: Aki idetéved, *sportpályát, fürdőt, nyáron át is üzemből levő műjégy pályát, kosárlabdapályát és egyéb sportlehetőségeket szolgáló pályákat talál*. Ezt a területet amfiteátrumszerűen sorházak övezik. *Nippon*: Körülbelül tizezer négyszögöles japán park, japán házikókkal teleszórva. *Cottage*: Tizenkétezer négyszögölnyi terület angolparkszerűen kiképezve, melyben sorházak csoportosulnak. Mindehhez járul a körülbelül *kétszázötven szobás, több épületre elosztott szálloda, száz családiház, hatvan egy lakásos sorház, a katókombaszerűen épült templom, az ötven kocsi elegendő garázs, stb.*

— A telephez a modern ülesztés-tika elgondolásainak megfelelő másfélkilométeres új utvonat vezet,

amely a legnagyobb kilátást nyitja meg a városra. A két hegy közötti szakadékot huszonöt méter fesztávú vasbetonhid íveli át, *a szakadéka pedig pompás medencékkel strandfürdőt tervezünk*. A Víz-művek tehermentesítése mélyfu-

rás indul meg. A geológusok szerint minden remény megvan arra, hogy termálvizre találunk.

Az ismertetés így fejeződik be: — *A megengedett beépítési sűrűség mellett lakónegyedet létesítünk, amely sok száz családnak ad ideális otthont. A város pedig új sportterülettel, kirándulási lehetőséggel, idegenforgalmi látványossággal gazdagodik, amelynek jelentősége és hirtel jőval az ország határára túl fog terjedni. Tervünk megvalósítása városépítészeti új lehetőségeket mutat, ami valószínűleg nagyon termékenyen befolyásolja majd a városfejlesztés további irányát.*

A többéves hatalmas programból — hiszen ahhoz Sziszifusz is kevés volna, hogy mérföldes kárjával mindezt, mint a kártyavárat megragadja és máról-holnapra átültesse a Hárshegy közepébe — *kezdetként a négyemeletes szállót akarják megépíteni*. Ekörül nőne ki azután gyors egymásutánban, mint a jófajta csiperkegomba, a száz családiház, a hatvan sorház és a gyerekek meseház-birodalma.

A megvalósítás útja

A csodás terv már több ízben is végigjárta az illetékes fórumokat. A Közmunkatanácsnál lelkes fogadtatásra talált. A városházát szintén behatóan foglalkoztatta. Szendy Károly polgármester teremtő energiájára, Budapest naggyáfejlesztését célzó lelkesedésére, a szép iránti fogékonyságára, idealizmusára és a reális valóságot érzékelő természetére — amellyel annyi évtizednyi vajadás után volt bátorsága, szinte egy „kardcsapással“, megnyitni a Madách Imre utat és ezáltal ott beláthatatlan perspektívát tárni a város fejlődésére, — van szükség annoz, hogy a hárshegyi üdülő- és lakótelep építkezése végre megindulhasson.

Előtte az egész település csapongó fantáziától színes rajza. Ugy hat, mintha álmodnék. De álomnak is tulszép, hogy eljön az az idő, amikor a Hárshegy nagyvonalu utcáinak derűs-békés házsorai között is úgy sétálgatunk, mint manapság a Svábhely, a Rózsadomb vagy a Pasarét napfürdette villái előtt. Köszönet a gondolatért azoknak, akik „a borsón is szépet álmodnak“.

György Endre